Nachtbloesems

I

In dons van wolkjens glijdt ginds
  De zilveren sikkel der maan;
Die schijnt een gondel, een bootjen,
  Dat vaart op de blauwende baan.

De wolkjens schijnen de golven,
  Witgekuifd, met luchtende tint,
En de starren zijn zoo schoone leliën
  Als niemand op aarde vindt.

Was die gondel mijn levensbootjen,
  Ik nam je, mijn lieve, er in meê,
En wij zwierven daar hoog in den hooge,
  Alleen op de onmeetlijke zee.

En had ik genoeg van je zoentjens,
  Genoeg woordjens van liefde gehoord,
Ik nam je, een, twee, drie, in mijn armen,
  En... gooide je over boord!

II

Nooit glijdt een verstandig woordjen
Van die rozenlipjens dijn;
Die moeten maar zonder poozen
Aan het schertsen en kussen zijn.

Die moeten maar altoos lisplen:
'Jij bent de liefste mijn!'
Maar meen je dan, dat dit immer,
Mijn schatjen, genoeg zal zijn?

Ga ik aan het redeneeren,
Dra ben je het luisteren moê;
Stil geeuw je achter je handjen,
En je kijkertjens vallen haast toe.

Wil ik je dan duchtig brommen,
Je zoent al mijn brommen weg,
En je omtoovert me zoo met een lachjen,
Dat ik niet meer weet wat ik zeg.

Ja, al zie je nu nog zoo verwijtend
Mij met dat starrenpaar aan,
Meen je waarlijk, ondeugend liefjen,
Dat dit maar zoo voort kan gaan?

III

Het duister omhuifde de velden;
Droef dwaalde het maantjen omhoog,
En droef zag het steeds op ons neder,
Als met een brekend oog.

Wij doolden te zaâm door de velden;
Wij hadden elkander zoo lief!
Ik zoend' haar, en 't zoeltjen lispte:
'O, jij diefjen, o, zoentjensdief!'

Plots klonk er een lach in de halmen;
Zij schrikte, en vlug vloog ze weg:
'Wie zoû toch ons durven bespotten,
Daar ginds in het koren, zeg?'

Ik zeide: 'misschien wel een sater,
Een satertjen, dat mij benijdt.'
'Dien zag ik nog nooit in het koren,
Hoe lang we ook hier hebben gevrijd.'

'Wat beef je, mijn liefjen, wat beef je?'
'Och toe, ach laten we gaan!
Ik ben zoo bevreesd voor dien sater,
Dat satertjen daar in het graan.'

We gingen zoo gauw als we konden,
En hoog in de lucht zag de maan,
Hoe droeve ook in 't eerst zij staarde,
Ons vroolijk-spottend aan.

IV

BLAUWOOGJEN

Blauwoogjen, dweep je niet met den nacht,
Als in den blauwe elk oogjen zoo lacht?
Bepaereld laten de droomzieke rozen
Heur hoofdekens hangen bij 't schuchtere blozen.

Zag van heur zilvren tinne ooit de maan
Ons met zoo lieflijke ooglonkjens aan,
En zuchtte ooit het zoeltjen zoo zangerig-zachtjens...
Hoor! 't lispt een naam in zijn achjens en klachtjens!

Blauwoogjen, Blauwoogjen, fluistert de guit...
Denkt-hij misschien: 't is de naam zijner bruid?
Blauwoogjen, Blauwoogjen, hoor je 't niet trillen?
't Klinkt toch zoo klaar, want de nacht is zoo stille...

Lieveken, luister eens, ginds aan den vliet...
't Voer kruipend-sluipend door 't krokende riet...
't Komt om ons zweven... de rozekens benglen,
Gezoend door het windeken, loom aan heur stenglen.

Hoor jij iets aêrs, laat, lieve, als die bloem
't Peinzende kopjen dan zinken, en noem
Flus mij den naam, dien *jij* hoort in het loof...
Blauwoogjen, Blauwoogjen, blijf je nog doof?...

V

NARCIS

Aan den boord eener beeke
Zie ik leliën droomend staan,
Wijl de golfjens om haar stengels
Schuimend gaan.

Een rei als van nymfen,
Die zich beuren uit de beek,
Een rei als van sneeuwwitte bruidjens,
Zoo kuisch, zoo bleek.

En in heur midden heft zich
Een enkele narcis,
Die kwijnt op zijn stengelken
Van droevenis.

De leliën smachten van minne
Voor die geluwe narcis;
Zij geuren haar zoetste geuren,
Zoo zwoel... zoo frisch.

En de goudgele bloeme[1] nijgt zich
Steeds verder naar den vliet,
Tot hij in den zilveren spiegel
Zijn beeldtnis ziet.

1 *Bloem* neme ik hier mannelijk, ten einde het mannelijk idee van Narcis te behouden.

Zoo koud en zoo kil is het water...
  Zijn zoenen prangt
De bloem op het beeld, waar minnend
  Hij over hangt.

En de leliën lisplen droeve,
  Dat nog steeds met *des jongelings* lust
De *bloem* zijne beeldtnis
  Op 't water kust...

VI

Op zee in schomlend schuitjen,
  Zoo rank gelijk een zwaan,
Zoû met een schalk-zoet bruidjen
    Ik willen gaan.

Geen bries, die ook maar even
  Den zilverspiegel brak;
Hoe zoû ons bootjen zweven
    Op 't glazen vlak!

Hoe zoû het golfjen kabblen
  Met murmelziek gesus!
Hoe spottend zoû het babblen
    Bij elken kus!

En wen wij minnensmoede
  En spelemeyensmat
Naar wal terug ons spoedden,
    Zoû, o, mijn schat!

Op donzen bloemensponde,
  Gespreid in onze kaan,
Met u, mijn bruid, mijn blonde,
    Ik sluimren gaan...

Bij 't dobbrend spelevaren
  Belonkt door 't starrenheir,
Gewiegeld op de baren,
    Zacht heen en weêr,

Alleen, alleen, o lieve!
Alleen en onbespied
Met u de zee te klieven...
Waar' 't weelde niet?

VII

Zeg, liefken, heugt
U nog de vreugd,
Wen op het kabblend water,
Zoo spiegelrein
Als krystallijn,
Zoo ruischziek van geklater,
Ons kleene boot
Daar vlugjes vlood
In 't maanlicht, dat er glanste;
Een notendop,
Zooals zij op
De golfjens dobbrend danste;
Een rozeblad,
Waarin een schat,
Een paerel, lag te luchten:
Mijn bange bruid,
Die uit de schuit
Vol angst vaak wilde vluchten?

Waart gij weêr kalm,
De gouden galm
Eens nachtegaals bekoorde
Uw zieltjen zoo,
Dat gij maar noô
Naar mijn gefluister hoorde,
En dat ter steê
Gij stemdet meê
In 's vogels lied van minne,
Als woudt gij hem
Met uwe stem
In 't kweelen overwinnen.
Uw stemme was
Zoo klaar als glas,

Zoo klaar als zilvren klokjens;
Wat klepten zij
Daar vlug en blij,
Wat klepten zij daar drokjes!

En hooger klonk,
Toen 't maantjen blonk,
Waar 't door de wilgen lachte,
Uw avondzang,
Wijl, droef en bang,
De vogel smolt in klachten.
Tot plots hij zweeg.
Een zuchtken zeeg
Van spijt hem uit de keele,
En nooit meer zong,
Hoe 't hart hem drong,
Die eertijds zoo kon kweelen...
Maar zeg, waarom
Bleef immer stom
De stemme van uw harte,
Daar toch uw mond
Wel toontjens vond
Om 't zangertjen te tarten?

VIII

O, sluimer zacht!
't Is al zoo kalm:
Geen vooglengalm
Verstoort de nacht:
O, sluimer zacht!
Alleenlijk trilt
Mijn minnezange;
Die smacht en smilt
Van zoet verlangen,
Nu woest en wild,
Dan bevend-bange
In de avondstilt.
Maar, laas, niet acht ge,
Ai, waarom niet?
Mijn zielsverdriet;
En spotziek lacht ge,
Wen 't zangzoet lied
Der luite ontvliedt;
Waar 'k minne bied
In spranken schiet;
Waar 'k tranen giet
In paerlen vliet...!

Zag ik bij maanlicht
Aan 't vensterkijn
Uw loddrig aanzicht,
Wat vreugd was mijn!
Uws lampjens schijn,
Een rozengloor,
Lucht bleekjes door
Het blank gordijn
Van kant zoo fijn.
En 't schijnt, die glimmer

Bediedt mij: nimmer,
O, nimmer, nimmer
Verhoort ze uw klacht,
Wat elken nacht
Gij hier ook wacht,
En smeekt en smacht
Als zonder kracht
Voor Minnes macht...!
O, sluimer zacht!
't Is al zoo kalm:
Geen vooglengalm
Verstoort de nacht...
O, sluimer zacht!

IX

Kom mede in het duister, mijn kind!
Kom mede in het duister, want de avond is schoon!
Als verstomd zijn de vooglen; geen enkelen toon
  Zingt er de zangrige wind.

Kom mede in het duister, mijn lief!
Kom mede in het duister, want niemand ons ziet;
Niet eene enkele bloem ons nieuwsgierig bespiedt,
  Waar ze op heur stengel zich hief.

Kom mede in het duister, mijn hart!
Kom mede in het duister: ik smacht naar uw mond;
Naar den blik uwer oogen; naar 't hair, dat zoo blond
  Zich rond uw wangen verwart.

Kom mede in het duister, mijn schat!
Kom mede in het duister: 't al lieft met ons meê;
Al de rozekens storten in roken heur beê,
  Zwijmlend, van kussen reeds mat...

Zoo schoon is de nacht, en zoo stille is de wind...
Komdy mede in het duister, o mijn lief, o, mijn kind!

X

De zoeltjens suizlen door de blaêren,
Het maanlicht lacht met luchten straal,
En in de hooge rozelaren
Weêrtrilt een schelle nachtegaal.

Droomt ge op uw sponde
Reeds in vreê,
Of hoort ge, mijn blonde,
Die orglende beê?

Steeds blijft uw wit gordijn gesloten;
Geen schuchter handjen beurt het op;
Toch zie 'k uw zoet gezichtjen scheemren,
Zoo rozig als een rozeknop.

Hoort ge, mijn blonde,
Geen vogel, die smacht,
Ai, sluit uw oor niet
Voor mijn klacht!

De starren spranken in den hooge,
En hooger zingt de nachtegaal;
Maar 'k smacht naar 't spranken van uw oogen,
En uwer lippen zoete taal.

Hoort ge, mijn schoone,
Geen lied van leed,
Minzieke tonen,
Klagenden kreet?

Kweele de vogel,
Zinge ik mijn lied,
Gij hoort ons nimmer,
Gij troost ons niet!

MIDDERNACHT

1

Langzaam galmen
Twalef slagen,
Door den kalmen
Beemd gedragen,
Als een gillende
Kreet van smarte,
Plots onttrillende
't Brekend harte!...

2

En voor Jezus' outer
Nijgt de nonne neêr.
Heure lippen lisplen,
Purperloos en flets,
Bij 't nauw-hoorbaar wisplen
Woorden des gebeds:
'Uwe liefde louter'
Mijne ziele, o, Heer!'

Als een zilveren lelie straalt
   De maan, door geen wolkjen gedoofd,
En heur klare schijnsel daalt
   Op het diep-gebogen hoofd.

Zachtekens, zachtkens slingeren
Hare slanke vingeren
   Heuren rozenkrans,
En elke paerel fonkelt,
Wen 't bidsnoer krinkelend kronkelt,
   Met een matten glans.

   Terwijl in des outers schaûw,
   Gelig-bleek en flauw,
      't Kaarsken schijnt,
      En walmt... en kwijnt...

3

'Engelenscharen
   Zweven omhoog,
Tot aan den luchten
   Wolkenboog.

Harpe na harpe
   Herhale 't lied,
Dat steeds naar hooger
   Sfeeren vliedt!

Leliën zijgen
   Alom, alom,
Kondend de komst
   Van den Bruidegom.

Engelenwieken
   Beuren u teêr;
Kom, o, daal neder!
   Kom, o, mijn Heer!

Prang aan den boezem
   Uw dienares;
Dat 'k aan Uw lippen
   Kussend me lessch'!

Zalig verrukken!
   Hemelsch genot!
Kom, o, daal neder,
   Mijn God, mijn God!'

4

En de galmen
            Der leste slagen,
Weg door den kalmen
            Beemd gedragen,
Zijn als een gillende
            Kreet van smart,
Onttrillende...
            Aan 't gebroken hart!...

Een viertal sonnetten

Aan M.

Den breeden Rubbenshoed op haar blond-bruine lokken
Omkruift een donkerroode en glanzig-zwarte veêr.
De zwarte, bonten mantel hangt, half afgetrokken,
Haar met een zware plooi van d'eenen schouder neêr.

Het schemert, en de vlam der sprankelende blokken
Weêrglanst met gitten gloed op 't marter telken keer.
Aan 't venster leunt ze, en tuurt... en 't sneeuwt met donzen vlokken,
Maar ver droomt zij zich weg in zonnig-schoon weleer.

Gelijk de zee bekoort bij 't rollen van heur baren
Met immer-wisslend blauwend-groen en groenend-blauw,
Bekoren ook heur oogen, wen die peinzend staren.

In hunne blikken gloeit een onvoldaan verlangen,
En groote tranen blijven, als een milde dauw,
Haar trillende aan de lange, fulpen wimpers hangen...

Heur hair is blauwig-zwart en rozig-bruin 't gelaat.
Bevallig ligt zij neêr, en 't schijnt haar te verstrooyen
Den pauwenveêrenwaayer in- en uit te plooyen;
Ook neurt ze, en 't gouden muiltjen dartelt op de maat.

Zij is gedost in 't schittrend, ambergeel brokaat,
Waarop topazen sparklend hunne vonken strooyen.
Heur volle boezem poogt aan 't lage keurs te ontglooyen,
En in heur lokken gloeyen bloesems van granaat.

Het spelend waslicht spiegelt zich in 't blond satijn,
En glanst op elke kreuk met gulden wederschijn;
En vlamt in elk juweel met flikkerende stralen.

Ze ligt gelijk een tulp, die op haar stengel brak,
Terwijl, hoe kwijnend ook zij neêrzeeg bij dien knak,
Nog gouden zonnestralen op haar nederdalen...

Den goudgebruinden arm rondom het hoofd,
Het gitzwart hair al warlend nedervloeyend,
Den weeldrig-schoonen mond van purper gloeyend,
In 't schittrend oog het vier maar half gedoofd;

Zoo lag ze, als in heur droom der aarde ontroofd.
En goudgewiekte vlinders speelden stoeyend
Haar om de koonen, die, als rozen bloeyend,
Zich tintten met den blos van donzig ooft.

De bonte sarong was haar op den boezem
In ééne wrong bevallig vastgehecht;
Uit heure lokken zeeg melatti-bloesem,

Nog fonkelend van dauw er doorgevlecht.
Dus lag ze daar, in zonnegloed versmacht,
Zoo zalig, of zij zich een houri dacht.

BAADSTER

Een blanke nymf steeg ze uit het marmren bad,
En toefde op de eerste treê; heur armen beurden
En wrongen 't blonde hair, dat druipend-nat
Nog van den amber der violen geurde.

Hoe 't rozig-blond van 't blozend rozeblad
De sneeuw haars teedren lichaams warmer kleurde,
Terwijl van paerlen vloeyende en omspat,
Zij lelie was, die in den dauwe treurde!

Daar stond ze, steunende op het slanke been,
Zoo, dat bevallig zich de heupe rondde,
Nu de armen hoog de dartle lokken bonden.

Daar stond ze, glanzend-wit als marmersteen,
Geheel omsluyerd in den korenblonde:
Antieke vaas met gouden veile omwonden.

EEN KONTERFEITSEL

Wilt gij hooren, wilt gij hooren,
Hoe ze mij zóó kon bekoren,
  Dat mijn zielrust wierd verstoord,
  Luistert van wat schoons ze gloort!
Heure zachte, zijden hairen,
Blond als blonde korenairen,
  Zijn gelijk een zonnelicht
  Om heur lelieblank gezicht.
Zij gelijken kupidootjens,
O, zoo stoute minnegoodjens,
  Zwevende om het schoone kind
  Op den licht-gewiekten wind.
Hoe zij stoeyen, dartlen, kruipen,
Over 't sneeuwen halsjen sluipen!
  Een dringt zelfs in 't open keurs,
  Als bezwijmd bij zóó veel geurs.
Lichtmis! in heur rozige oortjens
Lispt een aêr zijn minnewoordjens,
  Fluistert er van minnepijn:
  Hoe zij 't hart aan 't folen zijn!
Rozenschellepjens, zoo fijntjes,
Wonder-cierlijk, wonder-kleintjes!
  Hoort niet, hoort niet langer aan!
  't Mocht u dra berouwen gaan!
Blauwe, niet te peilen meirtjens,
Zonnelachjens, booze weêrtjens,

Starrenpaar van eêl saffier,
Fonklend van een mystiesch vier,
Schuchtere vergeet-mij-nietjens,
Korenbloemkens, poëzietjens,
Elvendroompjens, hemelsblauw,
Kelken vol van paereldauw,
Als er waterlanders vlieten,
Wijl de pijlen, die ze schieten,
Gulden stralen, lang en fijn,
Meeldraên dezer bloemen zijn:
Geharceerde wenkbrauwboogjens
Overhuiven beî deze oogjens
Met een vage schemering,
Vol gedweep en mijmering.
En als moê de leedjens zinken,
De oogjens niet meer stralend blinken,
Schijnt het, dat ze zijn verdord,
En hun, ai, wat dauwe schort.
Rozigblonde dageraadjens,
Perzikdonzen wangcieraadjens;
Op elk blozend wangelijn
Blank en rood gemengeld zijn;
Onschuldwitjens, schaamtegloedjens,
Engelrein en schuchterzoetjens;
Dons met rozeblaên bespreid,
Waar zich 't minnegoodjen vlijt;
Wierookvat van amberroken;
Rozekens in sneeuw ontloken,
Waar steeds op een geurenwiek
Dolle zoentjens, minneziek,
Als kapellen ommezweven,
Dartelend hun leven geven,
Kussend sterven in een zucht:
Zieltjen, dat ten hooge vlucht!
Mochten al mijn zoenen sterven

Op dier wangen gloed van verven!
Lipjens, fonklend als robijn,
Lipjens, die gepurperd zijn
Met het bloed van alle bloemen,
Die maar op wat purper roemen:
Roos, granaatbloem, amarant;
Lipjens, waar zich tand aan tand
Reit als aan een kralensnoertjen,
Elke kraal een paerlemoêrtjen:
Die juweelen steentjens zijn
Schittrend-wit en vinnig-fijn;
Lipjens, die tot minziek zuchten,
Ook tot wijntjen drinken luchten;
Roemertjen van bloedkoraal;
Bekjen van een nachtegaal,
Waar een zang van zilvren droppen,
Reine dauw uit purpren knoppen,
Klaterend of smachtend vliet:
Weemoeds lieflijk minnelied!
Neusjen, waar het geestig tipjen
Met een eigenzinnig wipjen
Pittig van naar boven gaat!
Wat haar dat bekoorlijk staat!
Ai mij, deze hemelschoone
Lokken, oogen, lippen, koonen,
En dat neusjen in den wind
Wilden, dat zij wierd bemind!

GEDROOMD MINNEN

I

Reeds viel de nacht; 't al scheen in zoeten sluimer
Gezegen; niet een enkle nachtegaal
Zong in jasmijn of roos zijn zang van liefde,
En geen schalmei, die juichte of smachtte, klonk
Meer pijpend in de blauwe veerte, waar
Het zilvren vesperklokjen al sints lang
Zijn roerend-vrome klanken had doen trillen.

Toen scheen er plots door 't ritselend geblaêrt,
Als op de lichte wieken van een vlinder,
Een zachtkens-suizlend zoeltjen aan te zweven.
't Voer op den aêm der bloemen eerst door 't geurend
Citroenenloof; toen ruischte 't klagend door
De lauwerieren; eindlijk om zich heen
Als sneeuw de bloesems in den ronde strooyend,
Scheen met een enklen zucht het hijgend langs
Jasmijnen en langs rozen weg te sterven,
En de amber steeg zoet-balsmend naar omhoog...

Maar 't was, of in dien adem door het loover
Een schelle kreet van wanhoop had getrild,
De kreet eens brekend harten... toen was alles
Weêr stil; alleen de zilvren avonddauw

Viel nog in paerels op de half-ontblaêrde
En kwijnend neêrgezegen witte bloemen...

2

Hij lag te sluimren in de zijden kussens
Van 't ebbenhouten rustbed, en hij droomde,
Hij droomde...
Langs de zuilen van porfier,
Wier slanke schachten op heur kapiteelen
Het weeldrig beeldhouwwerk der friezen torschten,
Zeeg 't maanlicht neêr... De draperieën hingen,
Door gouden koord gebeurd, haar purpren fulp,
Dat dof van gloed in 't scheemlend maanlicht glanste,
Van zuil tot zuil in pracht van plooyen op.
En tal van duiven schuilden daar, en vonden
In elke vouw een nest van liefde... Zwijgend,
Geheimnisvol in 't bleeke, blanke maanlicht,
Verhieven zich ten voet van elke zuil
De schittrend-witte marmeren gestalten
Van glimlachlooze goden en godinnen,
Geschapen door des slapers eedle kunst.
Slechts lachte zoet de goudene Afrodite;
Een Danaïde hief zich in het midden
Der zale, en lachte niet... het spattend water
Stroomde uit de albasten vaze, die ze beurde,
Zacht-klaatrend in het breede, marmren bekken,
Alwaar azure' en sneeuwigwitte lotos
De groote kelken droomensmoede look.

En steeds lag in zijn droomen hij verzonken.
Bleek was zijn beeldschoon aanschijn, marmerbleek,
Omkranst van gitzwart hair, waarin een paerel,
Gevlogen uit de vaas der Danaïde,

Soms vonkte; fijn-geäderd zonk het ooglid,
Omzoomd door lange pinkers, over 't oog;
En de adem deed den boezem regelmatig
Zich heffen bij des sluimers lichten druk.

3

't Al was zoo stil, zoo heimlijk-stil...
Daar gleed
Er langs de zuilen, langs de marmerbeelden,
Des kunstnaars leerling met onhoorbren tred;
Een zonnig-schoone knaap, in 't schittrend oog
Den gloed van onuitbluschbren levenslust,
Den onverwelkbren glimlach om de lippen,
Den frisschen blos op volle, blanke koon,
Terwijl met dartlen zwier tot in den hals
De blonde lokken golfden... Op den tip
Der teenen gleed hij voorwaarts, zachtkens voorwaarts,
Tot hij aan 's meesters legerstede stond,
En aandachtsvol den droomer gadesloeg.
Rondom hem bleef het immer stil; het water
Slechts ruischte klaatrend uit de albasten vaze;
Steeds zwegen stil de glimlachlooze beelden,
En staarden met hun ijzig-kouden blik
Den jongling aan, alsof tot in het diepst
Van zijne weifelende ziel zij lazen.
In bangen tweestrijd zag hij angstig rond;
Maar toen, met bonzend harte, gleed hij verder,
Tot waar aan 't eind der lange zuilenhal
Een fulp gordijn het heiligdom verheelde,
Waar zoo met gantsch zijn ziele hij naar haakte...
O, weldra zoû zijn wensch bevredigd zijn!
De hand reeds aan het purperdoek geslagen,
Zag hij nog eens angstvallig om... Bewoog

De slaper zich daar op zijn sponde?... O, neen,
Zijn vrees bedroog hem; bevende als een blad,
Hief hij 't gordijn, en haastte zich naar binnen...

4

Een zilvren lamp hing neder van 't gewelf,
En gaf een bleek-blauw schijnsel als van maanlicht.
Uit gouden drievoet walmden wierookwolken,
Heur zwoele roken menglend met den adem
Der lelies, die in rein-krystallen vaas
Bedwelmend-zoet mystieke beden geurden.
Hoog op het voetstuk throonde 't marmerbeeld,
In hare wedergadelooze reinheid
Zoo bovenaardsch, dat meer ontzach dan liefde
Ze in 't kloppend hart des jongelings verwekte.
Hoog hief ze zich, een droom in 't starend oog,
Een wondren glimlach om den zoeten mond;
Heur sneeuwen boezem welfde zich ontbloot;
De draperie zeeg van de linkerheupe,
In breede plooyen 't onderlijf omprangend,
De ronding van het been maar half verhelend,
En heure vingren wrongen 't marmerfloers
Van voren vast in weelderigen knoop...
Hij zag haar thands, die, voor elks oog verborgen,
Slechts 's meesters blik heur kuische schoonheid schonk:
't Verzinlijkt ideaal des kunstenaars,
Een droom in marmer werklijkheid geworden;
Hij zag haar thands, en eerbied en bewondring
Gaf ernst aan 't dartel Bacchos-aangezicht;
Hij zag haar thands, en 't drong hem in het harte
Te knielen...
Maar niet meer dan korte pooze
Betooverd' hem die koude maagdlijkheid;

Te zonnig was hij voor die kuische sneeuw,
En de eerbied week van 't blozend, rond gelaat,
Terwijl zijn blik nieuwsgierig-onderzoekend
Haar gadesloeg; zacht murmelden zijn lippen:
'Ze is niet meer vrouw, ze is reeds godinne op aard.
Hoe zoû 't mij drukken steeds mijn eigen kleinheid
Met zoo veel groots te moeten vergelijken!...
Mijn heer beschouwt het zonnig-schoone leven
Als waar' het niet dan maar een eindloos pogen
Om 't Ideaal zich steeds meer onbereikbaar
Te malen, strevend naar 't geluk, dat vlucht!
Onzinnig zoeken naar 't geluk, waar dit
In elke bloem, die bloeit, ons tegenlacht!
De bloeme des geluks geurt overal;
De meeste staren echter naar de starren,
En gaan voorbij, terwijl hun blik omhoog
Nog zoekt, wat mild omlaag zich hun reeds bood.
Ik, wel bewonder ik die hooge starren,
Zoo rein daar flonkrend in den blauwen ether,
Dan, ik vertrap de bloemen niet in 't stof;
Ik gaêr ze tot een tuil, en, o, haar geur
Is mij bedwelmend-zoet... Deêz maged is
Het onbereikbaar Ideaal verzinlijkt...
Wee die het zoekt op aard!... O, arme dichters,
Waarom zijt gij reeds goden hier omlaag!'

Daar klonk een stap; de purperen gordijn
Wierd opgebeurd; de meester stond ten drempel,
En toornig trof zijn blik den jongeling,
Die dus betrapt, verschrikt en schichtig 't hoofd
Naar achtren wendde, toen ter knieën neêrzonk:
'Genade, o Heer,' zoo kreet hij, 'o, genade!'
Nog voor het woord des toorns van 's meesters lippen
Geklonken had... 'Vergeef mij, ik deed onrecht,
Maar 't harte drong mij zoo, ik smachtte, ik smachtte

Dit godlijk beeld te aanschouwen...'
Smeekend hief hij
Zijn in elkaêr gewrongen handen op,
En smeekend zag het schuchter oog ten kunstnaar,
Die voor de vreeze van den knaap zijn gramschap
Reeds half vergat... de donkre blik wierd zachter;
De wolken weken van het bleeke voorhoofd;
Toch sprak zijn stem nog trillende:
'Het zij zoo!
'k Vergeef u, die mijn liefling zijt, al hebt
Gij 't woord van trouwe ook trouweloos geschonden,
Niet achtend de belofte, die gij zwoert:
Deêz heilgen drempel nimmer te overschrijden.
Gewijd is haar deêz plek, haar, mijn godin;
Maar nogmaals wees vergeven, wees vergeven:
't Gevoel was wellicht edel, dat u drong,
Niet bloot nieuwsgierigheid, laat dit mij hopen!'
Nog rees hij niet, tot weenens toe geroerd
Door zooveel goedheid, leende 't blonde hoofd
Hij op de hand, die zacht hem wilde beuren.
Toen voerde hem zijn heer ter zuilenzaal
Waar 't maanlicht langs 't porfier der schachten gleed,
En 't water aan de vaas der Danaïde
Ontvloot in zachtkens-klaterenden straal...

5

Stil-zwijgend zaten ze op de rustbank neder,
Terwijl de kunstenaar, als peinzensmoê,
't Omlokte hoofd weêr in de kussens vlijde.
De vleuglen der gedachten overschaûwden
Zijn voorhoofd, streng en bleek, schoon rimpelloos.
En nog met in zijn tranen drijvende oogen
Sloeg hem de knaap steeds gade, tot de meester

Zich hief, en sprak:
'Gij zaagt mijn weêrgaêlooze,
En schoon ik eerst, naijvrig op heur schoonheid,
Aan ieder haren aanblik had ontzegd,
Toch schijnt het thands mij zoete troost te zijn,
Aan hem, die in mijn hemel binnentrad,
Het leed, dat mij het harte breekt, te klagen.
Wees gij mijn troost, wees gij mijn toeverlaat!
Gij, die met blijden blik het leven inziet,
Dat u niet dan een droom van liefde schijnt,
O, beur mij uit dit naamloos zieleweedom!
Hoor mijne klacht, wees mij een vriend, een vriend!'
En met een snik zonk 't moede hoofd ten boezem
Des jonglings, die met teêrheid zijnen arm
Den meester om den hals sloeg, dringend vleyend,
Dat hij zoû spreken. Toen sprak de andre:
'Ik dichtte
Reeds vroeg mij haar, die me in dit leven zoû
Verzellen, troostend met heur zonneglimlach.
Steeds zweefde haar gestalte door mijn droomen,
Schoon eerst zoo vaag, dat ze als een schaduw was,
Toch lichtend als een geest des paradijzes,
En,—ik herinner 't mij,—ze was gewiekt.
Een liefdeglans omgloorde heur aangezicht.
Toen later 't beeld meer vasten omtrek kreeg
Bleef wel die schitterende glans; de wieken
Verzwonden echter... Ach, dit deed mij leed,
Maar toch verheugde ik mij, dat zij in aardscher
Gestalte me in mijn droomen wilde naadren.
Steeds kreeg het beeld meer lijn, meer kleur, meer gloed;
Toen greep 'k den beitel om mij dit vizioen,
Geestdriftig-gloênde, in marmer uit te houwen...
Dan, ach, toen ze uit het schittrend-witte steen
Ten lest verrees... voldeed ze mij niet meer!
't Was maar de schoone vorm der vrouw, de ziele

Ontbrak...
En toen ik mij een jonkvrouw zocht,
Wier ziele als die des droombeelds waar', helaas,
Helaas, ik vond haar niet...'
'Hoe dichttet gij
Haar ziele, o, Heer?'
'Ik dacht mij haar een fee,
Een fee, uit hooger sfeeren afgedaald,
Om ons in 't zwoegen des onwaarden levens
Te troosten; weldoend, geurge bloemen strooyend
Op 't doornig pad, waar zwevend zij ons voorging.
Ook dacht ik soms haar mij zoo zacht en rein,
—Meer aardscher dan—, dat slechts de teêrste zorge
Haar kon beveilgen tegen leed en smart.
Ik nam den lijdenskelk haar van de lippen,
En dronk dien, en heur glimlach loonde mij;
Ik zwoegde en zwoegde, en, wen ik afgemat
Me aan heure voeten vlijde, zong ze een lied
Van milden troost, zoo schoon, als ving zij de echoos
Der englenwijzen op, en 'k leed niet meer.
Zij kon me beuren, want zij had geen zorgen;
Haar eenge smart was mijne smart te zien.
Wij leefden voor elkaêr; de reinste liefde
Omstrengelde onze harten in een kluister
Van eeuwge rozen, en ik was gelukkig,
Schoon 't leven zeldzaam maar geluk ons biedt!

Maar, och, hoe zoet heur marmren beeldtnis lonkte,
Zij bleef een beeld, gevoelloos, koud; geen ziele
Ontgloeide in heure smettelooze sneeuw...
En o, kon ik uit wufte maagdenreyen
Me een jonkvrouw kiezen, ik, die me in den droom
Zoo zaalge bruid zag toebedeeld? Ik smachtte
Naar liefde, en toch mijn noodlot wilde, dat
Ik nimmer minnen zoû!'

6

Hij zweeg een poos,
En heete tranen glipten door de vingren,
Die de arme kunstnaar zich voor de oogen hield;
Een zacht gesnik doortrilde zijnen boezem...

Daar buiten zong de nachtegaal een lied,
En smachtte als hij...

Toen sprak de blonde knaap:
'Ween, meester, niet, nog zijt ge niet verloren!
Verdroom niet meer, maar, o, geniet het leven!
Dan zult gij 't steeds u vluchtende geluk
Bij zijne dartle vleuglen grijpen, en—
Hartstochtlijk het u aan den boezem prangen!'
'Wat is mij 't leven', klonk het wederwoord,
Waar troosteloos een diepe zucht in trilde,
'Indien 't me niet mijn gulden droomen geeft?
Is dit uw troost, zoo kan die mij niet baten;
Ik wil azuur, en gij, ge biedt mij slijk!'
'Gij wilt de starren, en ik bied u bloemen!
O, laat de starren, vriend, in 's hemels blauw!
Zij zouden u verblinden, kondt ge hooger
Tot in heur schitterende stralen zweven,
En neem de bloemen, die zoo lieflijk geuren;
Gij zijt op aarde, en, ach, ge vraagt een hemel!
Geniet, mijn vriend, geniet, en pluk den dag!
O, grijp d'omkransten beker, dien u schuimend
Een dartel-schoone maagd zoet-lonkend langt!
De nektar paerelt; dat hij bruisend stroome!
Vergetet ge in den zwijmel van den hartstocht
Uw droeve smart, die lijdend u doet kwijnen!
Pluk fluks den kus, die u van roode lippen
Zacht toelacht; zing, o zing het zalig lied,

Waarin de galm van eindelooze vreugde
Weêrklinkt: geniet, geniet het heerlijk leven,
Dat zooveel schoonheid, zooveel weelde biedt!
De rozen geuren, schoon zich de adder heimlijk
In haar verborg; o, breek ze van heur stenglen,
En zoo de slange u wondt, zoo kunt ge sterven:
Eens waren toch de zoete bloemen dijn!
Gij schudt het hoofd, welaan, 'k zal niet zoo ijvren;
Maar hoor mijn raad, mijn vriend, en droom niet meer.
Gij smacht naar liefde? Kies u eene maagd,
Wier ziel gelijk een lelie kuisch en rein is,
En zoo ze u mint, zal zij uw Ideaal
—Nooit *zijn*, het is zoo—maar volhardend pogen
't Nabij te streven; groot is immers, heer,
De kracht der vrouw, zij zal, zij zal het kunnen!
Maar, o, geniet het leven, drink den kelk
Van 't zoet genot, dien elke dag ons biedt...'
'Wat gij genieten noemt is geen genot
Voor mij...'
Het was des meesters eenig andwoord,
En 't jongsken hoorde niet den wanhoopskreet,
Dien in zijn ziel de kunstnaar deed verstommen.
Maar toen een wijl daarna de dartle knaap,
Een glimlach op de lippen, neêr zich vlijde
Op 't donzen rustbed, en in zijnen droom
Een zoeten naam zacht fluisterde, toen stond
De meester voor het marmren vrouwenbeeld,
Zijn blikken sprekend van een brekend hart,
Hoe traan op traan die blikken ook omfloersde...

KLEOPATRA

Geluidenlooze stilte heerscht alom.

Gelijk een zilvren sterre trilt het licht
In 't melkwit alabaster van de lamp,
En de olie barnt met zwijmlend-zwoele geuren.
Het zilver-scheemrend schijnsel bleekt zoo bleek,
Dat het de schaduw niet verdrijft, maar blauwt...

En in de kussens der vergulde sponde
Verheft zich de vorstin, heur naakten boezem
Opbeurend, moede lenend op den arm,
Die rank zich rondt... De blik van 't fulp-zwart oog,
Amandelvormig, met gedoofden straal,
Lonkt droomrig onder sluyerende wimpers.
Het zwarte hair, zoet-riekend naar de myrrhe,
Zijn warrelende paerelkluisters slakend,
Omwoelt in vloeyend git heur goud-gebruinde
En weelderige tors... De paerels zijgen
In drup bij drup haar uit de lokken, strenglen
Zich in de bloedrood-sparklende robijnen
Der keetnen, om heur slanken hals geslingerd.
Het purpren floers, met glanzen als doorweven,
Omwolkt in zijn doorzichtig waas heur leden,
Haar goudkleur tintend met een rozengloor,
Met een juweelen gordel om het middel
Bevestigd...

Droomend van den dood, die wenkt,
Heft zich Kleopatra op hare sponde,
En staart met reeds verwezen blikken in
Den bloemenkorf, die bloeit aan hare voeten.
Dan strekt zij plots de glanzige armen uit,
Doorwoelt de bloemen... 't is of geur bij geur
In drupplen van haar blonde vingers zijgt...
Tot zij verbleekt, maar toch niet deist...
Daar zwiert
Met cierlijk-kronkelende bocht en ronding,
Met gluiprig, flikkrend oog, en tong, zoo spits
En puntig-fijn, als waar' ze een gulden naald,
Zich de emerauden slang van 't bed van geuren;
En slingert langzaam-slippend, zachtkens-schuiflend,
Op vochten, killen buik steeds verder glijdend,
Zich rond den ronden arm gelijk een spang...
Een snoer smaragden mengelt zich weldra
Met heur robijnen en haar blanke paerels...
Het is alleen een schittrend kleinood meer,
Waar zij zich mede tooit...
En 't geurenlied
Zweeft loomgewiekt, een droom des paradijzes,
Bedwelmend op, en toovert vizioenen
In 't starrenschijnsel, luchtend uit de lamp...

GETEMD

In doodsangst ijlde een hinde door het woud,
De wanhoop in het goudbruin oog, dat staarde,
Dat staarde, of 't ginds ook niet een uitkomst zag,
In 't ver verschiet... Reeds stond het bloedig schuim
Haar op den fijnen snoet; de dorens wondden
Heur teêre zijden, en de slanke pooten
Verwarden zich in 't netwerk der lianen...
Een jonge jager, in zijn forschen vuist
De spere klemmende, achtervolgde haar.
Zijn boezem zwoegde; het vurig-fonklend oog
Schoot straal bij straal van onverzaadbren jachtlust,
En zijnen mond verwrong een wreede trek.
't Gespikkeld lossenvel zwierde om zijn schoudren;
De rossig-blonde hairen vlogen warlend
Om 't gloeyend aanzicht...
Immer vliegt ze verder,
Totdat... verneemt zij reeds die ademhaling,
Haar zwoegende achtervolgend? Moede en mat
Vertraagt de vluchtling heure dolle vaart,
Als geeft ze zich gewonnen... Wellicht heft,
Met aadlaarsblikken mikkend, reeds de jager
Zijn speer, zoo fel gelijk een bliksemschicht...
Zij wankelt...
Dan, op eens, daar ligt een meir;
Saffier, die sparkelt in het groene loover,
Lazuren vloed, het reine blauw des hemels

Weêrspieglend als een klaar krystal... De redding
Is daar... zij voelt het... daar... Met nieuwen moed
De laatste krachten zaamlend rept ze zich
Tot aan den oever, springt in 't koelend nat,
En waadt en zwemt... ginds lokt reeds de andre boord...
En druipend stijgt zij op uit 't riet, en vlucht...
De jonkman, met één ruk den dierenhuid
Zich van de schoudren trekkend, stort zich zonder
Een poos te toeven in het water, brieschend
Van toorn nu hij zijn prooi ontsnappen ziet.
Dan, nauwlijks klieft hij zwemmend door den vloed,
Of voelt zich plots omstrengeld door twee armen,
Zoo wit als sneeuw; hoe ook hij tegenstreeft,
Hem immer vaster klemmend, immer vaster...
En reeds verzwindt de vluchtende in het loof...
Dan worden eerst zijn boeyen hem geslaakt;
Hij voelt zich vrij, maar zie, daar beurt zich schaatrend
Te mid van bloeyend lisch en krokend riet
De nymf des meirs, zoo wedergaêloos-wit,
Als waar' ze uit enkel zilverschuim geboren.
Tot aan de rozenknieën heft zij zich
Omhoog; van paerlen vloeyend is heur boezem
Zoo teeder-schoon gelijk een duivenpaar,
In slang bij slang door groenig-gouden lokken
Omkronkeld, en haar wonder oog, zoo blauw,
Zoo diep als 't krystallijn des klaren meirs,
Temt, half zich luikend, van verlangen zwijmlend,
Den viergen Nimrod met een enklen blik.
En lokkend, lonkend lachen heure lippen;
Haar eene hand doorwoelt het goudgroen hair;
Heur andre plukt de bleekblauwe iris, die
De groote bloemen aan heur lichaam dringt.
Ontroerd slaat haar de jager gade...
'O, kom!
Kom in mijn armen, kom mij aan den boezem!'

Zoo roept ze: 'Ik smachtte van den oogenblik,
Dat ik voor 't eerst u in dit oord zag jagen,
Niet op de hinde alleen, de schuchter-bloode;
Ook op wat wildst er in de wouden zwerft.
O, mocht ik u, den nooit versaagden jager,
Hier in mijn armen temmen!' en zij strekte
Die uit, zoo slank als donzen zwanenhalzen,
En smachtte en smeekte: 'O, kom, o kom!'...
Hij kwam,
En toen des avonds door het fluistrend loover
De maan hen schalk belonkte, waar ze sluimrend
Elkaêr in de armen lagen in het lisch,
Toen kwam de hinde om heuren dorst te laven
Aan 't meir terug, niet bang meer voor den jager,
Daar zij getemd dien wist in zoete omarming...

Losse bladen

I

LEDA

Het avondrood vloeit neêr langs tak en twijgen.
Een purperschemer koomt in rozengloed
Het bloesemblanke bladerdak doorzijgen,

En bloost op elken rimpel van den vloed.
Uit haar violen, waar in geur zij rustte,
Verheft ze zich... wat haar dus rijzen doet?

Hoe wildzang in d'akanth heur droom ook suste,
Haar 't zongegloei zacht-koestrend overtoog,
Haar 't golfjen murmelziek den roosvoet kuste,

Niet luik', nu ginds geklapwiek klept, zij 't oog!
Eens minnaars zilverpluimen zijn 't, die ruischen...
Of zwaan zoo vorstlijk-fier den hals ooit boog?

Plots schuimt het vlokken in zijn opwaarts bruisen...
Hij rijst ten oever, daar zij de armen langt...
Voor veêrtooi mocht ambrosiesch schoon hij tuischen,

Toch blaakt ze, als zij haar god ten boezem prangt.
Heur hals omkromt de hals des liefdezieken,
Waar trillend die de jonkvrouwe overhangt,

Ze gantsch beschaûwend met verbreede wieken...
In 't ebben lokgewoel drukt zich zijn kop...

En de amber der viool moog' zoeter rieken,

Nu 't van zijn pluimen druipt in drop bij drop,
Rondom verzinkt het al in aêmloos zwijgen,
En 't zoeltjen zelfs zweeft niet in 't loover op...

II

DE MEIRMINNEN

1

Maangeflonker
Overblonk er
't Schemerdonker,
  Schittrend-klaar;
Zachtkens suist er,
Rijst en ruischt er,
Briescht en bruist er
  Baar op baar...

2

Spelemeyend
Nu zich reyend,
Dan zich vlijend
  In een golf,
Duikt de schare
Op, waar 't klare
Blauw der baren
  Haar bedolf.

3

Zie ze lokken!
Zilvervlokken
Aan heur lokken-
  Goud en -groen!

En zij cieren
En omzwieren
Zich met wier en
  Schelpfestoen!

4

Hoor ze zingen,
Nu ze in kringen
Zich verdringen
  Om de boot!
Sneeuwen armen
Smoren d'arme,
Trots zijn karmen
  Prangend,... dood!

5

't Al wierd donker;
Niet meer blonk er
't Maangeflonker,
  Eerst zoo klaar.
Golfgefluister
Echter ruischte er,
En weêr bruiste er
  Baar op baar...!

III

OF 'T U NOG HEUGT?

Of, liefste, 't u nog heugt, hoe we eenmaal droomden
In 't volzoet avonduur, in 's vensters bank?
Gij waart mij als een blanke duif zoo blank,
In 't licht, dat stralend u van hoog omstroomde.

O, weelde, die bezwijmlend me doorstroomde!
Ge speeldet met een kamperfoelierank,
Die 't raam omgeurde, en neurdet zoet gezangk...
Of, liefste, 't u nog heugt, hoe wij toen droomden?

Ik zweeg, ik zweeg, o, hadde ik toen gesproken,
't Geluk waar', bloesem op ons pad, ontloken:
Nu ligt de knop ontblaêrd, de steel gebroken!

Wat mij de tonge toen in kluistren toomde!
Gij bloosdet reeds, en ik, helaas, ik schroomde...
O, liefste, of 't u nog heugt, hoe we eenmaal droomden!

IV

LIEDEKEN

O, wen ik de roze ware,
  Die gij in uw lokken steekt,
Ik zoû aan het oor u lisplen,
  Hoe ge mij het harte breekt.

Wat ik nimmer in klanken uitte,
  Het waar' weldra me in geur ontvloeid,
En misschien dat mijn rozetale
  U de ziele nog had geboeid.

O, wen ik de roze ware,
  Waarmeê ge u de lokken ciert,
Ik zoû aan het oor u lisplen,
  Hoe mijn hart verbrijzeld wierd.

En... ontzeeg me mijn eerste blaadjen,
  En dwarrelde 't weg uit uw blond,
Ge ruktet mij wreed uit uw lokken,
  En wierpt mij ter neêr op den grond.

Maar onder uw voeten bestrooiden
  Mijn blaadjens uw eenzaam pad,
En het wierd u ten minste tot vreugde,
  Dat ge mij vertreden hadt.

Verantwoording